

Dr. Gonda István (1947-2022)

Gonda István 1947. március 19-én született Kisvárdán, ahol 9 éves koráig élt szüleivel és három testvérével, majd családjával Debrecenbe költözött. Középiskolai tanulmányait a Debreceni Vegyipari Technikumban végezte, majd a Nyíregyházi Felsőfokú Mezőgazdasági Technikumban szőlő-gyümölcs tagozaton szerzett szakképesítést. Az Újfehértói Gyümölcskutató Intézetben kezdett dolgozni, mint kutatási segéderő, majd katonaeveit letöltve beiratkozott a budapesti Kertészeti Egyetem levelező természetszaki szakára. 1976-ban, Gyuró Ferenc témavezetésével szerezte meg egyetemi diplomáját.

Az Újfehértói Gyümölcskutató Intézetben 25 évig dolgozott, kutatási témája kezdettől az almafák metszése, a koronaformák alakítása és a fitotechnikai műveletek vizsgálata volt. Doktori disszertációját a metszési időpontnak az almafák növekedésére és terméshozására kifejtett hatásáról írta, és 1982-ben védte meg. Hasonló témában, 10 év múlva szerezte meg a mezőgazdasági tudományok kandidátusa fokozatot.

1993-ban, Pethő Ferenc professzor nyugdíjba vonulását követően megpályázta és elnyerte a Debreceni Egyetem kertészeti tanszékének vezetői pozícióját. Tudományos tevékenysége kiterjedt az alma mellett valamennyi gazdaságilag jelentős gyümölcsstermő növény termesztésére, célozva az intenzitásnövelést, valamint a gyümölcsfajták megválasztásának és a növényi kondíció befolyásolása összefüggéseinek vizsgálatát. Szakmai irányításával a Pallagi Kísérleti Telepen 1994-től alma-, 1995-től meggy-, 1997-től pedig integrált és ökológiai művelésű almaültetvények létesültek, később sorra került a körte, a cseresznye és a szilva is. Elkötelezett híve volt az intenzív termesztésnek, a rá jellemző lendülettel magyarázta az előnyeit, és Pallagon be is mutatta, hogyan kell kialakítani és fenntartani az ilyen ültetvényeket, különös tekintettel a metszésre.

A Debreceni Egyetemen 2000-ben nevezték ki egyetemi tanárnak. Magával ragadó előadó volt, amit a hallgatói is elismertek, háromszor nyerte el *Az év oktatója* címet. Mindig nagy hangsúlyt fektetett a gyakorlatias képzésre, a „Gonda-féle humorral” fűszerezve. Évtizedeken át meghatározó

szereplője volt a végzős mérnökhallgatók sárgulási rendezvényének, valamint kiemelten jó viszonyt ápolt a kertbarát körökkel. Szaktanácsaival számos korszerű ültetvény létrejöttét segítette.

A Debreceni Egyetemen a kertészeti tanszék vezetője volt 1993-tól 2009-ig, majd az újonnan megalakuló Kertészettudományi Intézetet igazgatta 2012-ig. 1997 és 2000 között a Mezőgazdaságtudományi Kar kutatási dékánhelyettese, 2000 és 2002 között a Debreceni Tan gazdaság és Tájékutató Intézet igazgatója is volt. Nyugdíjazása után professor emeritusként tért vissza az intézetbe oktatni, gyakorlatokat tartani.

A tudományos publikációk mellett számos, a gyakorlat számára közvetlenül hasznosítható írást is közreadott: 12 könyv szerkesztője vagy szerzője, 70 könyvfejezet írója volt, több száz szacikket írt.

Munkássága elismeréseként megkapta Debreceni Agrár Felsőoktatás Kitüntető Oklevelét, a Kecskeméti Főiskola Kertészeti Kar Díszpolgári címét, az Agrár Kutatásért Emlékérmét, a Magyar Felsőoktatásért Emlékérmét. 70. születésnapja alkalmából az Életfa emléklakett bronz fokozata miniszteri elismerő kitüntetésben részesült. A 70. születésnapjára megrendezett tudományos konferencia olyan tömegeket vonzott, amihez fogható nagyon kevés volt a kar életében. Méltó ünneplés volt ez, hiszen számos nagy sikerű gyümölcsstermesztéssel kapcsolatos tanácskozás, rendezvény megszervezése fűződik a nevéhez. Metszési és művelési rendszer bemutatói a határon túlról is vonzották a vendégeket, akik a korszerű művelésmódok iránt érdeklődtek. Az alma után a csonthéjasok intenzív koronaformáival is foglalkozott, fólia alatt láthattunk nála cseresznyét és kajszit a pallagi kísérleti telepen. Mindezek után nem véletlen, hogy szakmai oldalról ő dolgozta ki a MetszONline digitális oktatási tananyagot, így még sokáig nem hagyja magára azt a sok kertészt, akik tőle akarnak megtanulni metszeni.

Dr. Apáti Ferenc
Debreceni Egyetem
Kertészettudományi Intézet